

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Plein 2
2511 CR 's Gravenhage

Datum 2 november 2009
Ons kenmerk D/2009017378
Onderwerp Antwoorden op vragen van het lid Gesthuizen over uitlatingen
van de staatssecretaris van Defensie tijdens Industriepoort

Hierbij bied ik u mede namens de minister en de staatssecretaris van Economische Zaken de antwoorden aan op de vragen van het lid Gesthuizen aan de minister van Economische Zaken en de staatssecretaris van Defensie over uitlatingen van de staatssecretaris tijdens de Industriepoort (Ingezonden op 9 oktober 2009, kenmerk 2009Z18546).

DE STAATSSECRETARIS VAN DEFENSIE

drs. J.G. de Vries

Vragen van het lid Gesthuizen (SP) aan de minister van Economische Zaken en de staatssecretaris van Defensie over uitlatingen van de staatssecretaris tijdens de Industriepoort (Ingezonden op 9 oktober 2009, kenmerk 2009Z18546).

1

Heeft de staatssecretaris inderdaad gezegd dat als overheden om aanbestedingsregels heen kunnen, zij dit moeten doen met als doel het Nederlands bedrijfsleven de opdracht te gunnen, zoals staat op de website van VNO NCW? 1)

Nee.

2

Is de uitlating van de staatssecretaris “Koop Nederlandse Waar” van toepassing op het gehele kabinetsbeleid?

Nee.

3

Hoe verhoudt zich de uitlating van de staatssecretaris tot de elders gedane uitspraken van het kabinet, namelijk dat er een risico ligt in het eerst aan eigen bedrijfsleven denken van landen waarmee andere bedrijven worden gehinderd en waarmee een rem op het herstel wordt gezet?

Nederland heeft een open economie en is gebaat bij vrije handel en open, internationale concurrentie. Het kabinet spant zich zowel binnen de EU als op mondiaal niveau dan ook in om protectionisme tegen te gaan en is bij de eigen beleidsmaatregelen steeds alert op het voorkomen van handelsversturende effecten.

Mijn uitspraken hadden specifiek betrekking op de defensiegerelateerde industrie. De Europese defensiemarkt kenmerkt zich momenteel niet door open, internationale concurrentie en een gelijk speelveld.

Dat komt vooral doordat lidstaten bij de aanschaf van defensiematerieel veelvuldig een beroep doen op artikel 296 van het EG-verdrag. Hierdoor hoeven de Europese aanbestedingsregels niet te worden gevolgd. In de praktijk schermen veel lidstaten hun nationale defensiemarkt af met een beroep op dit artikel. Dit maakt het voor de Nederlandse defensiegerelateerde industrie lastig om op de Europese defensiemarkt op gelijke voet te concurreren met buitenlandse defensiebedrijven. Om een gelijk speelveld op de Europese defensiemarkt te bereiken, hebben de Europese ministers op 7 juli jl. een aanbestedingsrichtlijn goedgekeurd specifiek op het gebied van defensie en veiligheid. Deze richtlijn is bedoeld om een open Europese defensiemarkt te bevorderen en het beroep op artikel 296 EG-verdrag verder terug te dringen. Nederland is steeds voorstander geweest van een open (Europese) defensiemarkt.

Zolang er nog geen sprake is van een defensiemarkt met open concurrentie is het van belang dat de Nederlandse overheid bijdraagt aan het positioneren van de Nederlandse defensiegerelateerde industrie in de internationale netwerken voor de ontwikkeling, productie en instandhouding van defensiematerieel; dit met inachtneming van de Europese regelgeving. Deze doelstelling is opgenomen in de Defensie Industrie Strategie (DIS, Kamerstukken 2006/2007 31 125 nr. 1), die is ontwikkeld door de ministeries van Defensie en Economische Zaken. De DIS beschrijft een integrale visie van de Nederlandse defensiegerelateerde industrie in internationaal perspectief en de rol van de overheid daarbij. Mijn uitspraken tijdens Industriepoort op 7 oktober jl. refereerden aan de doelstellingen zoals opgenomen in de DIS.

4

Hoe luidt de door het kabinet gehanteerde definitie van protectionisme?

5

Bent u bereid de Kamer nader te informeren over het omslagpunt tussen stimulering van de economie zoals dat door landen binnen de regels van de Europese Commissie en de WTO 2) mag gebeuren en oneigenlijke concurrentie en protectionisme?

Er bestaat geen eenduidige definitie van protectionisme. Volgens het kabinet is er in ieder geval sprake van protectionisme als de internationaal overeengekomen spelregels van de EU en de WTO overtreden worden.

De Europese Unie heeft een goed ontwikkeld kader voor de Europese spelregels voor de interne markt en staatssteun. De Europese Commissie ziet strikt toe op dit kader. Hoewel lidstaten ruimte hebben om naar eigen inzicht hun beleid in te vullen, moet dit wel altijd voldoen aan de spelregels van de EU. De Europese Commissie grijpt in als er sprake is van het overtreden van de Europese spelregels. Buiten de EU is de regelgeving nog niet zo ver ontwikkeld. De WTO kent geen onafhankelijke toezichthouder. In het algemeen kan het zijn dat maatregelen die juridisch niet in strijd zijn met de regels van de WTO, de vrije wereldhandel wel nadelig beïnvloeden. Dit is bijvoorbeeld het geval wanneer een overheid zich niet aan het non-discriminatie principe houdt. In dat geval kunnen landen elkaar hierop aanspreken middels een WTO-geschillenbeslechtsprocedure. Protectionisme zet een rem op het economisch herstel en dat moeten we voorkomen. Het kabinet spreekt zich binnen de EU en in G20-verband dan ook uit tegen elke vorm van protectionisme.

1) VNO-NCW, 8 oktober 2009: "Jack de Vries: 'Koop Nederlandse waar'"

<http://www.vno-ncw.nl/web/show/id=159028/dbcode=1923/filetype=news>

VNO-NCW, 8 oktober 2009: "Oranje boven met Jack de Vries" (videofragment)

<http://www.vno-ncw.nl/web/show/id=268413>

2) WTO: World Trade Organisation